

KOMISJA EWALUACJI NAUKI

PROTOKÓŁ Nr 16/2020 z posiedzenia Komisji Ewaluacji Nauki w dniu 19 listopada 2020 r.

W posiedzeniu Komisji Ewaluacji Nauki, zwanej dalej „KEN”, uczestniczyli:

- Członkowie KEN, wg listy obecności, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego protokołu,
- p. Minister Anna Budzanowska, Podsekretarz Stanu MNiSW,
- p. Bartłomiej Banaszak, Dyrektor Departamentu Nauki MNiSW,
- p. Bogdan Szkup, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki MNiSW,
- Przedstawiciele (OPI-PIB).

1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący KEN, Pan prof. dr hab. Błażej Skoczeń. Następnie przyjęto porządek obrad. Posiedzenie odbyło się w trybie zdalnym. Udział wzięło 30 z 31 Członków KEN.

Głos zabrał Pan Bartłomiej Banaszak, Dyrektor Departamentu Nauki, który poinformował o powołaniu Pana Wojciecha Murdzka na stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Następnie głos zabrał Pan Bogdan Szkup, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki i poinformował o powołaniu przez Ministra Edukacji i Nauki Zespołu doradczego do spraw rozwoju szkolnictwa wyższego i nauki, pod przewodnictwem Pana prof. dr hab. Waldemara Parucha.

2. W dalszej części posiedzenia Pan prof. Błażej Skoczeń nawiązał do wspólnego posiedzenia Komisji Ewaluacji Nauki oraz Komitetu Polityki Naukowej, które odbyło się w trybie zdalnym w dniu 18 listopada 2020 r.

W wyniku obszernej i merytorycznej dyskusji, KEN i KPN wyraziły następujący pogląd:

- ocena jakości działalności naukowej jest kluczowym elementem reformy nauki i szkolnictwa wyższego, czego wyrazem jest umocowanie ewaluacji i kategoryzacji w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.);
- kompleksowa, transparentna i uwzględniająca perspektywę międzynarodową ewaluacja jakości działalności naukowej jest niezbędna dla prawidłowej oceny obecnego stanu nauki w Polsce oraz planowania i wprowadzania koniecznych zmian, a także monitorowania efektów fundamentalnych zmian jakie zostały wprowadzone tzw. „Konstytucją dla Nauki”;
- przyjęte akty prawne zapewniają podstawę dla przeprowadzenia ewaluacji i kategoryzacji w dyscyplinach nauki.

W dyskusji zwrócono także uwagę na następujące aspekty, które w ocenie ekspertów KEN oraz KPN, mogą wpływać na obniżenie poziomu wiarygodności wyników ewaluacji i kategoryzacji, w szczególności na:

- problem wspólnych wartości referencyjnych dla podmiotów naukowych reprezentujących środowiska akademickie, środowiska naukowe PAN oraz sferę badawczo-rozwojową;
- problem braku jednolitej punktacji osiągnięć naukowych dla obydwu podokresów ewaluacji (2017-2018 i 2019-2021) i wynikającego z tego faktu braku spójności w ocenie osiągnięć publikacyjnych;
- problem braku możliwości zaliczenia dorobku doktorantów kształcących się na studiach doktoranckich do dorobku naukowego podmiotu podlegającego ewaluacji;
- problem zbyt wielkiej wagi patentów zgłaszanych w procedurze krajowej, co może prowadzić do nadużyć w procedurze przygotowań do ewaluacji.

Poza ww. kwestiami, które wymagają dalszej refleksji i opracowania właściwych rozwiązań, obydwie gremia stoją na stanowisku, że wprowadzanie istotnych zmian w systemie ewaluacji i kategoryzacji, szczególnie wprowadzanie nowych kryteriów czy zmiany wag w okresie, który pozostał do rozpoczęcia oceny podmiotów w dyscyplinach nauki nie jest obecnie wskazane.

3. Następnie omówiono wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie przedstawienia przez Komisję Ewaluacji Nauki oceny dotychczasowej działalności Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach, o której mowa w art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1350, z późn. zm.), w związku z trwającą procedurą nadania statusu państwowego instytutu badawczego. Sprawę referowała Pani prof. Urszula Gawlik-Dziki. W konkluzji opinii, stanowiącej załącznik do uchwały nr 19/2020, Komisja uznała, że poziom prowadzonych przez Instytut badań naukowych i prac rozwojowych oraz jego stan kadrowy i majątkowy wyczerpują wymagania stawiane przepisami ww. ustawy o instytutach badawczych, w odniesieniu do instytutów, którym nadawany jest status państwowego instytutu badawczego.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem uchwały w sprawie oceny dotychczasowej działalności Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach w związku z rozpoczęciem procedury nadania statusu Państwowego Instytutu Badawczego (PIB) (24 głosy „za”, 1 osoba wstrzymała się, 5 osób nie oddało głosu).

4. Następnie omówiono wniosek w sprawie rozpatrzenia wniosku Instytutu Badawczo-Rozwojowego INOTEC Sp. z o.o. o rejestrację w systemie POL-on. Sprawę zreferował Pan prof. Zbigniew Kąkol. Po przeanalizowaniu wniosku KEN postanowiła uznać przedstawione informacje za uzupełniające w stosunku do wniosku pierwotnego z 1 lipca 2019 r. W ocenie Komisji nie można stwierdzić, że Instytut Badawczo-Rozwojowy INOTEC Sp. z o.o. prowadzi działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły. Nie przekreśla to jednak możliwej rejestracji spółki w systemie POL-on w przyszłości, po ukończeniu realizowanych projektów. Na obecnym etapie Komisja utrzymuje swoją poprzednią rekomendację i uznaje wniosek za przedwczesny.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosku Instytutu Badawczo-Rozwojowego INOTEC Sp. z o.o. o rejestrację w systemie POL-on (26 głosy „za”, 1 głos „przeciw”, 2 osoby wstrzymały się, 1 osoba nie oddała głosu).

5. Pan prof. B. Skoczeń omówił kwestie związane z oceną ekspercką jednostek ubiegających się o ponowną ewaluację – dotyczy to wniosków Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigoń w Krośnie oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej (zadanie przejęte po Komitecie Ewaluacji Jednostek naukowych).

5.1. Opinia dotycząca wniosku Wydziału Nauk o Zdrowiu Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją w sprawie przyznania kategorii naukowej. Sprawę referował Pan prof. Zbigniew Kąkol. Biorąc pod uwagę, wynik punktowy porównania ujemny z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej A (-78,50) i ujemny z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej B (-5,00), Komisja postanawia przyjąć opinię dotyczącą wniosku jednostki o ponowne rozpatrzenie sprawy, zawierającą propozycję rozstrzygnięć w sprawach przyznania kategorii naukowej jednostce naukowej wymienionej w załączniku do uchwały, po rozpatrzeniu jej wniosku.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem uchwały (25 głosy „za”, 1 głos „przeciw”, 2 osoby wstrzymały się, 2 osoby nie oddały głosu).

5.2. Opinia dotycząca wniosku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją w sprawie przyznania kategorii naukowej. Sprawę referował Pan prof. Stefan Jackowski. Biorąc pod uwagę, wynik punktowy powyższego porównania ujemny z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej A (-5,00) i dodatni z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej B (60,00), Komisja postanawia przyjąć opinię dotyczącą wniosku jednostki o ponowne rozpatrzenie sprawy, zawierającą propozycję rozstrzygnięć w sprawach przyznania kategorii naukowej jednostce naukowej wymienionej w załączniku do uchwały, po rozpatrzeniu jej wniosku.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem uchwały ((27 głosy „za”, 0 głos „przeciw”, 2 osoby wstrzymały się, 1 osoba nie oddała głosu).

5.3. Opinia dotycząca wniosku Wydziału Zarządzania Kulturą Wizualną Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją w sprawie przyznania kategorii naukowej. Sprawę referował Pan prof. Emanuel Kulczycki. Biorąc pod uwagę, wynik punktowy powyższego porównania ujemny z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej A (-100,00) i ujemny z jednostką referencyjną dla kategorii naukowej B (-0,65), Komisja postanawia przyjąć opinię dotyczącą wniosku jednostki o ponowne rozpatrzenie sprawy, zawierającą propozycję rozstrzygnięć w sprawach przyznania kategorii naukowej jednostce naukowej wymienionej w załączniku do uchwały, po rozpatrzeniu jej wniosku.

Przeprowadzono głosowanie nad projektem uchwały ((28 głosy „za”, 0 głos „przeciw”, 1 osoby wstrzymały się, 1 osoba nie oddała głosu).

6. Prof. Błażej Skoczeń przedstawił pokrótce propozycje wariantów dla założeń do nowego sposobu ustalania wykazu wydawnictw recenzowanych monografii naukowych, przygotowane przez Zespół stały KEN ds. wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Przeprowadzone zostało głosowanie nad obiema propozycjami wariantów. Głosowało 28 członków Komisji, z czego 15 osób opowiedziało się za Wariantem I, 11 osób opowiedziało się za Wariantem II (2 osoby wstrzymały się od głosu, 2 osoby nie oddały głosu). Oba warianty zostaną przedstawione Ministrowi, wraz z przypisaną liczbą głosów.

7. Następnie omówiono kwestie związane z planowanym uzupełnieniem wykazu czasopism punktowanych o czasopisma ujęte w międzynarodowych bazach danych po dniu określonym przez

ministra przy sporządzeniu ostatniego wykazu. Głos w dyskusji zabrał prof. Emanuel Kulczycki, który omówił sposób przeprowadzenia tego procesu.

8. Następnie poruszono kwestie związane z opracowaniem wytycznych dla ekspertów oraz dla ewaluowanych podmiotów w zakresie oceny opisów wpływu (III kryterium). Głos w dyskusji zabrali Panprof. Przemysław Korytkowski, prof. Emanuel Kulczycki oraz Pan Dyrektor Bartłomiej Banaszak. Pan Dyrektor wskazał na konieczność sporządzenia wytycznych – osobno dla ekspertów, osobno dla ewaluowanych podmiotów. Pan Dyrektor zwrócił także uwagę, że nie jest celem tych działań mnożenie dokumentów na potrzeby planowanych w tym zakresie szkoleń. Samo opracowanie wytycznych powinno być wystarczającym materiałem.
9. Do udziału w posiedzeniu Komisji dołączyła Pani Anna Budzanowska, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, która pokrótce omówiła aktualny stan prac związany ze zbliżającą się ewaluacją. Pani Minister przedstawiła informację na temat głosów środowiska pojawiających się w aspekcie ewaluacji, a w szczególności obowiązujących wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych. Pani Minister zwróciła uwagę, że obecnie znacznym wyzwaniem dla Komisji i Ministerstwa jest zachowanie istoty ewaluacji z jednoczesnym uspokojeniem emocji środowiska naukowego. Pani Minister zwróciła także uwagę na niepokojące sygnały dotyczące działań podmiotów komercyjnych proponujących symulację procesu ewaluacji w odniesieniu do poszczególnych podmiotów systemu nauki.
10. Przewodniczący Zespołów KEN ds.:
 - ewaluacji jakości działalności naukowej;
 - ewaluacji szkół doktorskich;
 - wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych;
 - weryfikacji zgodności osiągnięcia naukowego z dyscypliną naukowąprzedstawili sprawozdanie z aktualnie prowadzonych prac ww. Zespołów.
11. Następnie Pan Prof. B. Skoczeń poruszył temat konferencji *Impact of Science*, która odbyła się w dniach 4 – 6 listopada 2020 r. Pan Profesor podziękował Członkom KEN za liczny i aktywny udział w sesjach i zespołach w trakcie konferencji.
12. Prof. B. Skoczeń zaproponował, aby następne posiedzenie KEN odbyło się w dniach 16 - 17 grudnia 2020 r. i zakończył posiedzenie.

**Przewodniczący
Komisji Ewaluacji Nauki**

prof. dr hab. Błażej Skoczeń